

‘Het is slecht dat alle provincies nu eigen natuurbeleid gaan voeren’

In het deelakkoord natuur tussen het Rijk en de provincies worden veel taken overgedragen naar de provincie. Daarbij zijn de provincies vrij om eigen keuzes te maken, bijvoorbeeld als het gaat om inzet voor Nationale Parken en Nationale Landschappen. Is het wel wenselijk dat straks elke provincie zijn eigen natuurbeleid heeft?

— Geert van Duinhoven (journalist)



Stientje van Veldhoven, lid Tweede Kamer D66

“Sommige provincies zullen gemakkelijke weg kiezen”

> “NATUUR IS EEN COLLECTIEF GOED en daar zul je dus ook een collectieve verantwoordelijkheid voor moeten dragen. De Veluwe is niet iets wat alleen Gelderland aan gaat: ook Limburgers, Friezen en Amsterdammers hebben belang bij een goed beheerde Veluwe. En ik snap best dat je de uitvoering van beleid op provinciaal niveau wilt leggen, maar dit kabinet gooit alles in een keer over de schutting. In een initiatiefwetsvoorstel met PvdA en GL pleiten we er dan ook voor dat de EHS in feite als een aaneengesloten gebied gezien moet worden en onder de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid blijft vallen.

Een vergaande decentralisatie zou misschien nog niet zo’n groot probleem zijn als er niet tegelijkertijd ook enorm wordt bezuinigd op natuur. De provincies krijgen van Bleker 100 miljoen voor de natuur, veel minder dan er voorheen beschikbaar was. De provincies moeten dat onderling gaan verdelen. Ik vrees dat daardoor een verdeling gaat plaatsvinden die niet is gebaseerd op prioriteiten en urgentie. Dat er bezuinigd moet worden op natuur is tot daar aan toe, maar ik denk dat je prioriteiten moet stellen. Maar die afwegingen gaan nu niet plaatsvinden en dat kan heel slecht uitpakken voor kwetsbare natuur. Ik vrees dat sommige provincies voor de gemakkelijke weg zullen kiezen, moeten kiezen, en bijvoorbeeld vooral veel hectaren bos zullen onderhouden, want dat is immers lekker goedkoop, en de moeilijke blauwgraslanden en moerassen in de problemen komen. Uiterste consequentie is dat Brussel met vragen of boetes komt omdat de Natura 2000-doelstellingen niet zijn gehaald. Onduidelijk is dan wie daar verantwoordelijk voor is. Juridisch gezien natuurlijk het kabinet, maar in de praktijk is dat onduidelijk. Ik denk overigens dan juist om deze reden, plus het gebrek aan geld, misschien niet eens alle provincies het akkoord zullen gaan goedkeuren.”<



Marco Glastra, directeur Het Utrechts Landschap

“Blij dat provincies het voortouw krijgen”

> “IK BEN UITEINDELIJK BLIJ dat de provincies het voortouw krijgen in het natuurbeleid. Dat staat er borg voor dat natuur beter verankerd wordt in de samenleving. De Utrechtse Heuvelrug vind ik een mooi voorbeeld: dat we ons in Utrecht daar voor inzetten heeft niks te maken met Den Haag of Brussel, dat willen we gewoon met elkaar. Voor organisaties als de onze ligt daar een grote uitdaging waaraan we heel hard moeten werken. Niet alleen vanuit deskundigheid, maar ook vanuit een brede kijk op de betekenis van de natuur voor de samenleving. Geen natuur uit de handboeken, maar natuur waar mensen op zitten te wachten. Het doel van deze inspanningen blijft hetzelfde: een samenhangend netwerk van natuurgebieden dat borg staat voor behoud en herstel van de biodiversiteit.

Natuurlijk ligt er een uitdaging om de natuur ook meer regionaal te financieren. Maar dat vraagt om meer dan de charitas waarop organisaties als de onze nu voor een groot deel op drijven. Zolang de mechanismen er nog niet zijn waarbij de baten van de natuur terecht komen waar de kosten gemaakt worden, mag het Rijk zich er niet met een fooi aan het provinciefonds van afmaken. Dan is het risico te groot dat natuur op provinciaal niveau speelbal wordt van politieke afwegingen en aan het kortste eind trekt.

Overigens vind ik het persoonlijk zeer kwalijk dat het Rijk zich nu in hoog tempo terugtrekt uit het natuurdossier en dat dit gaat zonder wettelijke discussie in de Tweede Kamer. Zien ze natuur en landschap in Den Haag niet meer als publiek domein? Waarom voelen ze zich wel verantwoordelijk voor de A2 en de A4 en niet voor een ecologische verbinding tussen Veluwe en Heuvelrug? We vallen weer terug in de oude tegenstellingen tussen natuur en economie, terwijl we eindelijk begonnen te begrijpen dat deze zeker in Nederland nauw verweven zijn.”<



Joke Kersten, voorzitter stichting samenwerkingsverband Nationale Parken

“Nationale parken moeten Rijksverantwoordelijkheid blijven”

> “IN HET DEELAKKOORD worden als vervallen Rijkstaak onder andere expliciet de Nationale Parken genoemd, waarbij is aangegeven dat het een autonome bevoegdheid van de provincies is of er nog inzet op dit onderwerp wordt gepleegd. Het stelsel van Nationale Parken is echter tot stand gekomen op grond van internationale verplichtingen, in dit geval betreft het een overeenkomst tussen het Rijk en de International Union for Conservation of Nature. In de betreffende IUCN-resolutie 810 wordt niet alleen gesproken over de verantwoordelijkheid van ‘the highest competent authority in the country’ voor het instellen van Nationale Parken, maar ook over ‘the highest competent authority of the country has taken steps to prevent or eliminate as soon as possible exploitation or occupation in the whole area and to enforce effectively the respect of ecological, geomorphological or aesthetic features’.

De uitspraak in het deelakkoord staat dus op gespannen voet met door het Rijk gemaakte internationale afspraken! De afgelopen jaren hebben de nationale parken bewezen op effectieve wijze bij te dragen aan verbeteren van natuurkwaliteit, stimuleren van natuurgerichte recreatie, het tot stand brengen van een aansprekend pakket van educatieve producten en onderzoek. Uit diverse onderzoeken blijkt dat de nationale parken van grote betekenis zijn voor de regionale economie. Investeren in nationale parken is dus niet alleen goed voor mens, dier en natuur, maar ook economisch een goede keuze. Ik vind dan ook dat het Rijk verantwoordelijk is voor het voldoen aan internationale verplichtingen. Daartoe behoort ook het stelsel van 20 nationale parken.”<



Rein Munniksma, gedeputeerde provincie Drenthe

“Provincies zullen niet op een eiland eigen beleid maken”

> “IK DENK DAT HET juist heel goed is dat er een overheid is, de provincie dus, die dicht bij het landelijk gebied zit, dicht bij de natuur en de recreatie en dat die overheid een regisserende en beleidsbepalende rol heeft. En tijdens de verkiezingen kunnen mensen meebepalen welke accenten we moeten leggen in dat beleid. We hebben natuurlijk de hele duidelijke eisen voor water en natuur vanuit de Europese Unie en zelfs mondiale afspraken. We zijn dus niet helemaal vrij, maar kunnen wel accenten leggen. Bovendien zullen we net als we de afgelopen jaren deden, veel afstemmen tussen de provincies. Zo spreken we in het huidige stelsel van vergoedingen voor particulieren voor hun inspanningen op het gebied van beheer ook al af hoe we dat doen. Dat de ene provincie niet veel hogere vergoedingen geeft dan de andere. Zo geldt dat wel voor meer zaken uit het ILG: provincies overleggen met elkaar, stemmen de grote lijnen af, en geven zo nodig en mogelijk een eigen provinciale kleur aan de regeling. Probleem is wel dat de totale geldstroom voor het landelijk gebied tot een derde is ingeperkt. Dat zal voor ons nog wel wat moeite kosten om met dat in het achterhoofd een goede koers in te zetten. Maar goed, dat is afgesproken met de staatsecretaris. Ook hebben we afgesproken dat als we niet aan de Europese verplichtingen kunnen voldoen, wij daar niet de schuld van kunnen krijgen als wij ons ingespannen hebben met de voor ons beschikbare middelen en grond die we van het Rijk hebben gekregen.”<



Sylvia Tuinder, Landschapsbeheer Zeeland

“Landschap is provincieoverstijgend”

> “EEN GEVOLG VAN de afspraken tussen de provincies en Bleker is een mogelijk gebrek aan afstemming tussen de provincies. Op zich is het prima dat de provincies zich meer bezig gaan houden met landschap. Het beheer van het landschap vereist specifieke kennis over de locaties en over de natuur en landschapselementen die er voor komen. Die kennis zit nu eenmaal meer bij de provincie dan bij het rijk. Landschapsbeheer Nederland heeft een visie op landschapskwaliteit geschreven en die zou als uitgangspunt kunnen dienen voor afstemming tussen de provincies. Het zou immers niet goed zijn als alle provincies een eigen landschapsbeleid gaan voeren. Natuur en landschap hebben beide baat bij grote structuren. Het gaat om verbinden van gebieden, verbinden van landschapselementen. Als het landschap aan de ene kant van de provinciegrens niet aansluit op het landschap aan de andere kant, zullen uiteindelijk ecosystemen verdwijnen. Dat moet je dus goed afstemmen. Niet alleen over de locatie van landschapselementen maar ook over de inrichtingen de aard er van. Verder is zeker dat de provincies minder geld krijgen van het Rijk. Van het beschikbare budget moeten ze in ieder geval de aangegane verplichtingen voldoen. Maar dat betekent dat er minder geld overblijft voor andere zaken zoals het landschapsbeheer. De provincie kan nauwelijks meer een eigen afweging maken omdat er te weinig geld is en een groot deel al vast ligt in contracten. Onze gedeputeerde heeft al wel gezegd dat onze organisatie met relatief weinig geld veel bereikt. Maar ja, als we straks niets meer krijgen, kunnen we ook niets meer bereiken in het landschap. Positief is dat de provincie dus welwillend staat ten opzichte van ons werk.”<

Wilt u een stelling aandragen? Mail naar: redactie@vakbladnbl.nl
